

Bouwen met stro

Het gebruik van natuurlijke, biologische materialen

Op 6 december 2018 vond in de Noord-Franse stad Roubaix de vierde “regionale vakbeurs over bouwen met stro” plaats, waarbij verschillende Vlaamse deelnemers (en projecten) aanwezig waren. Dit initiatief is een onderdeel van een Europees samenwerkingproject tussen Vlaanderen, Wallonië en enkele regio's uit Noord-Frankrijk.

Roubaix ligt op een twintigtal kilometer zuidwaarts van de West-Vlaamse stad Kortrijk. Deze vakbeurs over bouwen met stro vond plaats vlakbij een plek die beroemd is bij Vlaamse wielerveders, meer bepaald op een steenworp van de openluchtpiste ofwel velodroom waar elk jaar (gewoonlijk in april) de renners van de kasseirijke fietswedstrijd Parijs-Roubaix op een glorieuze manier arriveren.

De vakbeurs over bouwen met stro vond plaats in de vrij recente en vooral overdekte wielerpiste STAB. Dit evenement gebeurde binnen het kader van het Europese samenwerkingsproject Batic2 (zie www.batic2.eu), waarbij aldus het gebruik van lokale materialen van natuurlijke oorsprong (zoals stro, hout, leem of hennep) bij het bouwproces gestimuleerd wordt.

De voordelen van het gebruik van dergelijke natuurlijke materialen beginnen stilaan in het bewustzijn van onze samenleving door te dringen. De oogst en het transport van bijvoorbeeld stro dat plaatselijk gekweekt wordt, vergt in de meeste gevallen veel minder energie dan het productieproces en het transport van bakstenen. Bovendien kan stro op een vrij eenvoudige manier gerecycleerd ofwel hergebruikt worden, waardoor de “afvalverwerking” eveneens weinig energie vergt.

Bij nieuwbouw worden gewoonlijk relatief dikke, geperste balen stro als “bouwstenen” op elkaar geplaatst en vervolgens door leem of hout bedekt (en aldus afgewerkt). Maar daarnaast wordt stro ook steeds meer gebruikt bij de renovatie van reeds bestaande gebouwen, bijvoorbeeld als isolatiemateriaal.

Op Europees niveau is ons buurland Frankrijk één van de pioniers op het gebied van bouwen met stro. En de regio Hauts-de-France (in grote lijnen het gebied tussen Kortrijk en Parijs, zie www.hautsdefrance.fr) wordt vaak de graanschuur van Frankrijk genoemd, waardoor er een rijkelijke voorraad stro aanwezig is. Uit een recente studie blijkt dan ook dat er momenteel méér dan voldoende stro

aanwezig is om (theoretisch) aan de huidige vraag van nieuwbouwprojecten in die regio te kunnen voldoen.

Bij de conceptfase van een industrieel depot in strobalembouw, dat momenteel opgetrokken wordt (voor een vestiging van het bedrijf L'Oréal in Caudry) bleek dat niet alleen de brandweermensen, maar ook de verzekeringsmaatschappijen helemaal niet op de hoogte waren van de technische kant van dergelijke bouwsels. Er waren dan ook verschillende uitleg- en demonstratiemomenten nodig om hen over de brug te krijgen – en te overtuigen van het feit dat constructies in stro kunnen voldoen aan de huidige brandveiligheidsnormen.

Op dit moment stimuleert de regionale overheid de uitbouw van een lokale en vooral gestructureerde economische sector rond het bouwen met stro, onder meer via de website <http://hautsdefrance.constructionpaille.fr>.

De realisatie van een individuele woning in Pittefaux (Noord-Frankrijk).

⋮ Een fraai Vlaams voorbeeld: de crèche Wiegelied in Oostende.

Het is aldus de bedoeling om een sectororganisatie op poten te zetten (bij voorkeur onder de vorm van een coöperatieve) waar alle onderdelen van de productieketen lid van kunnen zijn, meer bepaald de producenten (landbouwers), de distributeurs (de bedrijven die de logistiek en het transport van de stobalen verzorgen) en de eindgebruikers (bouwkundige bedrijven). En door dit lidmaatschap hebben ze ook stemrecht en aldus medezeggenschap bij de ontwikkeling van deze organisatie.

Op dit moment is er nog helemaal geen distributiesysteem in de regio Hauts-de-France. De bouwbedrijven nemen nu rechtstreeks contact op met de landbouwer. En hierbij zijn er vaak grote verschillen tussen vraag en aanbod. Zo bestellen bouwbedrijven hun stobalen pas op het moment dat ze honderd procent zeker zijn van de concrete uitvoering van hun opdrachten. En voor landbouwers duurt dit bouw(beslissings)proces vaak veel te lang, want het langdurig opslaan ofwel stockeren van stobalen kost in hun ogen veel geld (zo moeten ze tegelijk droog blijven, maar ook voldoende ventilatie krijgen). Een mogelijke oplossing is de realisatie van gemeenschappelijk beheerde stockageruimtes op de terreinen van kandidaat-boeren, waardoor de kosten tussen de deelnemende landbouwers verdeeld en aldus verminderd kunnen worden, en dit lijkt alleen maar haalbaar wanneer er een sectororganisatie in het leven geroepen is. De meeste aanwezige landbouwers stonden vrij positief tegenover dit voorstel, maar men had het gevoel dat de realisatie van zo'n organisatie pas binnen twee of drie jaar mogelijk zou zijn (en dat de stobalensector aldus nog wat groeitijd nodig heeft).

Bij ons in Vlaanderen staat het bouwen met stro nog grotendeels in de kinderschoenen. De meeste personen van de Vlaamse projecten die op die studiedag aanwezig waren, waren dan ook van mening dat we momenteel het best onze (stobalen)wagon koppelen aan de initiatieven die momenteel in de regio Hauts-de-France ontwikkeld worden.

En intussen verschijnen de eerste "strogebouwen" in ons landschap. Een fraai voorbeeld hiervan is de crèche Wiegelied die vrij recent in de Mariakerkelaan in Oostende gerealiseerd werd in opdracht van het plaatselijke stadsbestuur (zie www.bast.coop/nl/projecten/detail/bouwen-van-een-bio-based-kinderdagverblijf). En verschillende andere leerrijke voorbeelden van bouwen met stro vindt u terug op de website www.batic2.eu.

vibracell®

Energie & Vitaliteit

Vloeibaar multi vitaal concentraat op basis van fruit en groenten

SPECIALE ACTIE

bij aankoop van 1 fles Vibracell®

1 GLAS GRATIS

- met maatstepen -

Actie geldig tijdens de maand april 2019 zolang de voorraad strekt.

Te verkrijgen in de natuurwinkels.
Zie www.martera.com
voor een winkel in jouw regio
Meer info: 059 567 220
info@martera.com
www.facebook.com/vibracell.be

MARTERA
EXCLUSIVE HEALTH PRODUCTS